

שאלת השבוע

הפקה: נעמה בן-חיים

לשמור על הרוב היהודי אלי ישי

מאז הקמת המדינה אנחנו רגילים לריבוי מפלגות ביחס לאוכלוסייה. כך זה באנושות בכלל ובעם היהודי בפרט, כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות.

כנסת ישראל היא הבמה שבה כל רבדי האוכלוסייה בישראל צריכים למצוא און קשבת ונציגות מכובדת ומכבדת. האוכלוסייה בישראל מכילה מגוירים שונים - יהודים וערבים, חילונים, חרדים ודתיים לאומיים, ימין ושמאל ועוד. הצרכים בין המגורים משתנים ואופן הטיפול באוכלוסיות הוא ייחודי לכל מגזר. הכנסת צריכה להיות פתוחה לכולם ולתת אפשרות לסקטורים הרבים להיות מיוצגים.

בהיבט הלאומי ראינו בבחירות האחרונות איך העלאת אחוז החסימה איחדה את הציבור הערבי סביב המפלגות הערביות השונות. הרשימה הערבית המאוחדת הפכה בן לילה למפלגה השלישית בגודלה, כמות הנציגים שלהם בכנסת גדלה באופן משמעותי. רשימה שחבריה הם בבחינת גיס חמישי, אשר מסיתים יום ולילה נגד מדינת ישראל ומבאשים את ריחם של חיילי צה"ל בכל מקום בעולם, גדולה במספר חבריה יותר מש"ס, מהבית היהודי ואפילו מיאיר לפיד. האם זו הציונות שחלמנו עליה? נתינת כוח פוליטי למי שבוגדים בנו?

במהלך כל חיי הציבוריים והפוליטיים עמדו לנגד עיני ערכים של שוויון ודאגה לאדם באשר הוא אדם. בכל תפקידי דאגתי לקדם את הנושאים שהיו תחת אחריותי לכל המגורים והמגדרים. אבל אסור לנו לשכוח שלצד ערכים של שוויון, אל לנו לאבד את הערכים הלאומיים שלנו וחייבים לשמור על רוב יהודי. לשמור על כך שמי שמוציא את דיבת הארץ רעה, יישאר תמיד בעמדת מיעוט.

הורדת אחוז החסימה תמנע את האיחוד הערבי במדינת היהודים מחד, ומאידך תאפשר לסקטורים השונים בחברה להיות מיוצגים בבית המחוקקים. בנוסף לכך, זה יחזק את גוש הימין בכך שיתאפשר לזרמים השונים בתוך הציבור הדתי והלאומי להתמודד לכנסת ולהפוך לנציגים של מגזר שלמרות חילוקי הדעות שבו, רב המשותף על המפריד.

צילום: פלאש 90

צילום: י"צ פורום קהלת

האם נכון להוריד את אחוז החסימה הנדרש בבחירות לכנסת?

לא לגעת באחוז החסימה דעון רהט

עמית בכיר במכון הישראלי לדמוקרטיה ומרצה באוניברסיטה העברית

אחוז החסימה בבחירות לישראל עומד כיום על 3.25%. זאת אחרי שהועלה ארבע פעמים. התחלנו עם אחוז חסימה זהה למכסה לזכייה במושב בכנסת (0.83%), המשכנו עם 1%, 1.5%, 2% והגענו לאחוז הנוכחי. כך, אם תאומץ היוזמה הנוכחית להוריד את אחוז החסימה, יהא זה תקדים מבחינת כיוון השינוי. כיוון זה עומד בניגוד להצהרות ראש הממשלה ופוליטיקאים אחרים, שרק לפני שלוש שנים הצדיקו את הצעד כחלק מחבילה של חיזוק המשילות.

אחוז החסימה בישראל עומד כעת על רמה בינונית בהשוואה למדינות אחרות, ויוצר תמריצים למפלגות לחבור ולהתמודד ביחד לכנסת. כך לפחות חלק מן המחלוקות נפתרות בתוך הבריתות ולא מובאות לכנסת, שגם כך מפוצלת לסיעות רבות. סיטואציה שכזו מאפשרת לבוחרים להפעיל שיקול דעת

צעד שיסייע למשילות ד"ר עמנואל נבון

עמית בכיר בפורום קהלת ומרצה למדעי המדינה

הצעד של ראש הממשלה להוריד את אחוז החסימה לבחירות לכנסת נובעת משיקול פוליטי נקודתי ומשקפת נטייה לשנות את כללי המשחק לפי הצורך. ואולם גם אם המניע להורדת אחוז החסימה פסול, הצעד עצמו עשוי דווקא להיות מועיל, משום שאחוז חסימה גבוה פוגע דווקא במשילות.

מבין שיטות הבחירות השונות, השיטה היחסית הנהוגה בישראל היא הנפוצה בקרב המדינות הדמוקרטיות. שיטה זו, המחלקת את מושבי הפרלמנט ביחס למספר הקולות שקיבלו המפלגות המתחרות ביום הבחירות, מאפשרת ייצוג נאמן של דעות, מגורים ואינטרסים. אולם השיטה גם יוצרת ריבוי מפלגות, דבר שמחייב הרכבת קואליציות הנתונות ללחץ ואף לסחיטה מחבריהן. לכאורה, אחוז חסימה גבוה פוטר ממשלות מלחצים קואליציוניים משום שהוא מקטין את מספר המפלגות. בפועל, הקטנת מספר המפלגות דווקא מגבירה את יכולת הסחנות של חברות הקואליציה.

מפלגות קטנות אינן גורם להפלת ממשלות בישראל: בתולדות המדינה נפלה רק ממשלה אחת כתוצאה מהצבעת אי-אמון (ב-1990). היכולת של המפלגות הקטנות לדרוש את שלהן במשא ומתן קואליציוני או להכתיב את מדיניות הממשלה, היא יכולת שתלויה במספר המפלגות בפרלמנט. ככל שמספר המפלגות הקטנות רב, כך פוחת כוחן. ככל שהאופציות הקואליציוניות של ראש ממשלה מיועד מצומצמות, וככל שהחלופות הקואליציוניות של ראש ממשלה מכהן מצומצמות, כך הוא סחית יותר.

הדבר הודגם והוכרח לאחר הבחירות לכנסת ה-20 (2015), שהתקיימו עם אחוז חסימה של 3.25% (שהועלה מ-2% ב-2014). האחוז החדש חסם מן הכנסת מפלגות קטנות כגון מפלגת יחד. כתוצאה מכך הייתה לראש הממשלה רק אופציה קואליציונית אחת להקמת ממשלת ימין, והוא נאלץ להיענות לדרישות המפלגות הבינוניות בהיעדר חלופות קואליציוניות. כניעת ראש הממשלה לדרישות המוגזמות של מפלגות אלו הייתה פועל יוצא של העלאת אחוז החסימה.

לחונכות רגשית חברתית

דרושות

חונכות לעבודה בכל חלקי הארץ

- לעבודה עם ילדים/ות בסיכון • עבודה מאתגרת • יכולת נתינה וקבלת האחר • רצינות ומחויבות • העבודה (לרוב) בשעות אחה"צ • תנאים טובים

עבודה מיידית

לשליחת קורות חיים:

hadark.yadl@gmail.com

פניות מתאימות תענינה

הנהלת חברת משהב, חברי הדירקטוריון וצוות המשרד משתתפים באבלו הכבד של מנכ"ל החברה וחבר הדירקטוריון

מר עזרא ערוסי

באבלו הכבד עם פטירת אחיו היקר

מר אבנר ערוסי ז"ל

"המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון

וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד"

ובבניין הארץ תנוחמו

חברי מועצת המנהלים ועובדי משהב

